TIESAS SPRIEDUMS (septītā palāta)

2023. gada 27. aprīlī*

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Nodokļi – Pievienotās vērtības nodoklis (PVN) – Direktīva 2006/112/EK – Ar nodokli apliekami darījumi – 2. panta 1. punkta a) apakšpunkts – Jēdziens "preču piegāde par atlīdzību" – 9. panta 1. punkts – Saimnieciskā darbība – 14. panta 1. punkts un 2. punkta a) apakšpunkts – Preču piegāde – Nelikumīgs elektroenerģijas patēriņš – PVN neitralitātes princips – Atlīdzības, kas ietver patērētās elektroenerģijas cenu, iekļaušana rēķinā patērētājam – Dalībvalsts reģionālais tiesiskais regulējums – Nodokļa maksātājs – *Sui generis* vienība, ko pilnvarojušas pašvaldības – Jēdziens "publisko tiesību subjekts" – Direktīva 2006/112/EK – 13. panta 1. punkta trešā daļa un I pielikums – Elektroenerģijas sadales principa aplikšana ar nodokli – Jēdziens "darbības nenozīmīgais raksturs"

Lietā C-677/21

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *vredegerecht te Antwerpen* (Antverpenes miertiesa, Beļģija) iesniegusi ar 2021. gada 8. novembra lēmumu un kas Tiesā reģistrēts 2021. gada 11. novembrī, tiesvedībā

Fluvius Antwerpen

pret

MX,

TIESA (septītā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētāja M. L. Arasteja Saūna [*M. L. Arastey Sahún*], tiesneši N. Vāls [*N. Wahl*] (referents) un J. Pasers [*J. Passer*],

ģenerāladvokāte: J. Kokote [*J. Kokott*],

sekretārs: A. Kalots Eskobars [*A. Calot Escobar*],

ņemot vērā rakstveida procesu,

ņemot vērā apsvērumus, ko snieguši:

– *Fluvius Antwerpen* vārdā – *C. Docclo*, *avocate*, kā arī *T. Chellingsworth*, *D. Devroe* un *B. Gevers*, *advocaten*,

* Tiesvedības valoda – holandiešu.

– Beļģijas valdības vārdā – *P. Cottin*, *J.-C. Halleux* un *C. Pochet*, pārstāvji,

– Eiropas Komisijas vārdā – *J. Jokubauskaitė* un *W. Roels*, pārstāvji,

noklausījusies ģenerāladvokātes secinājumus 2023. gada 12. janvāra tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Padomes Direktīvas 2006/112/EK (2006. gada 28. novembris) par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu (OV 2006, L 347, 1. lpp.), kurā grozījumi izdarīti ar Padomes Direktīvu 2009/162/ES (2009. gada 22. decembris) (OV 2010, L 10, 14. lpp.; turpmāk tekstā – "Direktīva 2006/112"), 2. panta 1. punkta a) apakšpunktu kopsakarā ar šīs direktīvas 14. panta 1. un 2. punktu, kā arī minētās direktīvas 9. panta 1. punktu un 13. panta 1. punktu.

2 Šis lūgums ir iesniegts tiesvedībā starp elektroenerģijas sadales sistēmas operatoru *Fluvius Antwerpen* (turpmāk tekstā – "*Fluvius*") un elektroenerģijas patērētāju MX par rēķina attiecībā uz nelikumīgu elektroenerģijas izmantošanu apmaksu.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

3 Direktīvas 2006/112 2. pantā ir paredzēts:

" 1. "[Pievienotās vērtības nodokli (PVN)] uzliek šādiem darījumiem:

a) preču piegādei, ko par atlīdzību kādā dalībvalsts teritorijā veic nodokļa maksātājs, kas rīkojas kā tāds;

[..]."

4 Šīs direktīvas 9. panta 1. punktā ir noteikts:

""Nodokļa maksātājs" ir jebkura persona, kas patstāvīgi jebkurā vietā veic jebkuru saimniecisku darbību, neatkarīgi no šīs darbības mērķa vai rezultāta.

Jebkuru ražotāju, tirgotāju vai pakalpojumu sniedzēju darbību, tostarp kalnrūpniecību, lauksaimniecisku darbību un brīvo profesiju darbību, uzskata par "saimniecisku darbību". Materiāla vai nemateriāla īpašuma izmantošana ar nolūku gūt no tā ilglaicīgus ienākumus jo īpaši ir uzskatāma par saimniecisku darbību."

5 Saskaņā ar minētās direktīvas 13. panta 1. punktu:

"Valstis, reģionālās un vietējās pārvaldes iestādes, kā arī citus publisko tiesību subjektus neuzskata par nodokļa maksātājiem attiecībā uz darbībām vai darījumiem, kuros tās iesaistās kā valsts iestādes, pat ja tās šo darbību vai darījumu sakarā iekasē nodokļus, nodevas, ziedojumus vai maksājumus.

[..]

Jebkurā gadījumā publisko tiesību subjektus attiecībā uz I pielikumā minētajām darbībām uzskata par nodokļa maksātājiem, ja vien šīs darbības netiek veiktas tik mazā apjomā, lai būtu nenozīmīgas."

6 Šīs pašas direktīvas 14. pants ir formulēts šādi:

"1. "Preču piegāde" ir tiesību nodošana rīkoties ar materiālu īpašumu kā īpašniekam.

2. Papildus 1. punktā minētajam darījumam par preču piegādi uzskata šādus darījumus:

a) īpašumtiesību nodošanu par atlīdzību, ja to dara ar valsts iestādes vai tās vārdā izdotu rīkojumu vai arī pildot kādu tiesību aktu.

[..]"

7 Direktīvas 2006/112 15. panta 1. punktā ir paredzēts:

"Elektrību, gāzi, siltumu vai dzesēšanu u.tml. uzskata par materiālu īpašumu."

8 Šīs direktīvas I pielikumā "13. panta 1. punkta trešajā daļā minēto darbību saraksts" ir ietverts 2. punkts, kas attiecas uz "ūdens, gāzes, elektrības un tvaika piegādi".

Beļģijas tiesības

PVN kodekss

9 1969. gada 3. jūlija *wet tot invoering van de belasting over de toegevoegde waarde* (Likums, ar kuru ir izveidots pievienotās vērtības nodokļa kodekss; *Belgisch Staatsblad*, 1969. gada 17. jūlijs, 7046. lpp.), redakcijā, kas piemērojama pamatlietas faktiskajiem apstākļiem (turpmāk tekstā – "PVN kodekss"), 6. panta pirmajā un trešajā daļā ir noteikts:

"Valsts, kopienas un Beļģijas reģioni, provinces, aglomerācijas, pašvaldības un valsts pārvaldes iestādes nav uzskatāmas par nodokļa maksātājām attiecībā uz darbībām vai darījumiem, kuros tās iesaistās kā valsts pārvaldes iestādes, pat ja saistībā ar šīm darbībām vai darījumiem tās iekasē nodokļus, nodevas, ziedojumus vai maksājumus.

[..]

Katrā ziņā [PVN] maksātāju statuss tiem ir attiecībā uz šādām darbībām vai darījumiem, ja tie nav nenozīmīgi:

[..]

2° ūdens, gāzes, elektroenerģijas un siltumenerģijas piegāde un sadale;

[..]."

10 PVN kodeksa 9. panta pirmā un otrā daļa ir formulēta šādi:

"Piemērojot [PVN kodeksu], par precēm uzskata materiālu īpašumu.

Par materiālu īpašumu uzskata:

1° elektroenerģiju, gāzi, siltumu un aukstumu;

[..].”

11 PVN kodeksa 10. panta 1. un 2. punkts ir formulēts šādi:

“1. Preču piegāde nozīmē tiesību rīkoties ar materiālu īpašumu kā īpašniekam nodošanu.

Runa ir it īpaši par īpašuma nodošanu pircēja vai īpašumtiesību pārņēmēja rīcībā, izpildot īpašumtiesību nodošanas līgumu vai īpašumtiesības deklarējošu līgumu.

2. Par preču piegādi uzskata arī:

a) īpašumtiesību nodošanu par atlīdzību, ja to dara ar valsts iestādes vai tās vārdā izdotu rīkojumu un vispārīgāk – saskaņā ar likumu, dekrētu, rīkojumu, lēmumu vai administratīviem noteikumiem;

[..].”

Enerģētikas dekrēts

12 Flandrijas valdības pieņemtais 2009. gada 8. maija *decreet houdende algemene bepalingen betreffende het energiebeleid* (Dekrēts par vispārīgiem noteikumiem [..] enerģētikas politikas jomā; 2009. gada 7. jūlija *Belgisch Staatsblad*, 46192. lpp.), kurā grozījumi izdarīti ar 2017. gada 24. februāra *decreet tot wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft het voorkomen, detecteren, vaststellen en bestraffen van energiefraude* (Dekrēts, ar ko groza 2009. gada 8. maija Enerģētikas dekrētu attiecībā uz krāpšanas enerģētikas jomā novēršanu, atklāšanu, konstatēšanu un sodīšanu; 2017. gada 22. marta *Belgisch Staatsblad*, 38694. lpp.; turpmāk tekstā – “Enerģētikas dekrēts”), ietver 1.1.3. pantu, kurā ir noteikts:

“[..]

40°/1 krāpšana enerģētikas jomā: jebkura nelikumīga darbība, ko aktīvi vai pasīvi izdarījusi kāda persona un kas ir saistīta ar prettiesiska labuma iegūšanu. Par krāpšanu enerģētikas jomā uzskata:

a) darbību veikšana sadales sistēmā vai vietējās elektroenerģijas pārvades sistēmā bez pilnvarojuma;

b) manipulācijas ar pieslēgumu vai mērīšanas iekārtu;

c) ziņošanas pienākumu, kas izriet no šī dekrēta, tā īstenošanas rīkojumu, pieslēguma noteikumu, pieslēguma līguma vai tehnisko noteikumu piemērošanas neievērošanu;

[..].”

13 Saskaņā ar Enerģētikas dekrēta 4.1.1. pantu *Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt* (Flandrijas elektroenerģijas un gāzes regulators; turpmāk tekstā – "*VREG*"), kas ir ārēja autonoma publisko tiesību aģentūra, attiecībā uz ģeogrāfiski norobežotu teritoriju izraugās juridisku personu, kas atbild par elektroenerģijas vai dabasgāzes sadales sistēmas pārvaldību šajā zonā.

14 Enerģētikas dekrēta 5.1.2. pantā ir paredzēts:

"[..]

Izmaksas, kas sistēmas operatoram radušās, lai novērstu krāpšanu enerģētikas jomā, kas minēta 1.1.3. panta 40°/1. punkta a), b), c), d) un g) apakšpunktā, izmaksas, kas saistītas ar atvienošanu [..], pieslēgšanās vai mērierīces koriģēšanu, jaunu pieslēgumu, izmaksas, kas saistītas ar nepamatoti gūto labumu, un procentus sedz attiecīgais sistēmas lietotājs.

[..]"

Enerģētikas noteikumi

15 2010. gada 19. novembra *besluit van de Vlaamse Regering houdende algemene bepalingen over het energiebeleid* (Flāmijas valdības rīkojums par vispārīgiem noteikumiem [..] enerģētikas jomā; 2010. gada 8. decembra *Belgisch Staatsblad*, 74551. lpp.), kurā grozījumi izdarīti ar 2018. gada 26. janvāra *besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010, wat betreft het voorkomen, detecteren, vaststellen en bestraffen van energiefraude* (Flāmijas valdības rīkojums, ar ko groza 2010. gada 19. novembra Enerģētikas noteikumus attiecībā uz krāpšanas enerģētikas jomā novēršanu, atklāšanu, konstatēšanu un sodīšanu; 2018. gada 30. marta *Belgisch Staatsblad*, 31178. lpp.) (turpmāk tekstā – "Enerģētikas noteikumi"), ietver 4.1.2. pantu, kas ir formulēts šādi:

"§ 1. [Enerģētikas dekrēta] 5.1.2. un 5.1.3. pantā minēto nepamatoti iegūto labumu attiecīgi aprēķina kā produktu, kas atbilst vienam vai vairākiem šādiem elementiem:

1° vienotā cena;

2° aplēstais patēriņa, ievades vai ražošanas apjoms;

3° krāpšanas enerģētikas jomā ilgums.

Pirmajā daļā minēto aprēķinu vienmēr indeksē, pamatojoties uz patēriņa cenu indeksu. Lai to izdarītu, nepamatoti aprēķinātais ieguvums tiek reizināts ar patēriņa cenu indeksa attiecību starp tā gada 1. janvāri, kurā ir konstatēta krāpšana enerģētikas jomā, un patēriņa cenu indeksu tā gada 1. janvārī, kad ir notikusi krāpšana enerģētikas jomā.

Nepamatoti iegūtais labums var attiekties uz vienu vai vairākiem šādiem jautājumiem:

1° izdevumi, no kuriem notika izvairīšanās, jo ļaunprātīgi tika izmantota sadales sistēma vai vietējā elektroenerģijas pārvades sistēma;

2° sadales sistēmas vai vietējās elektroenerģijas pārvades sistēmas izmantošanas izdevumi, no kuriem notika izvairīšanās;

3° pieslēgšanos sadales sistēmai vai pieslēguma izmaiņu izdevumi, no kuriem notika izvairīšanās;

4° izdevumi par piegādāto enerģiju, no kuriem notika izvairīšanās;

[..].

§ 2. 1. punkta trešās daļas 1., 2. un 3. apakšpunktā minētajā gadījumā aprēķina pamatā ir pieslēgšanas sadales tīklam vai vietējās elektroenerģijas pārvades sistēmas izmantošanas tarifi, kas noteikti saskaņā ar piemērojamo tarifu metodi, ieskaitot nodokļus, nodevas un PVN.

Pirmajā daļā minētā aprēķina pamatā ir kopējais krāpšanas enerģētikas jomā ilgums, un sākuma brīdi nosaka, izmantojot objektīvus elementus, ko konstatējis sistēmas operators.

§ 3. 1. punkta trešās daļas 4) punktā minētajā gadījumā piegādātās enerģijas daudzumu aplēš saskaņā ar tehniskajos noteikumos paredzēto novērtēšanas metodi.

[..]

Cena, kas tiek izmantota nelikumīgi patērētās elektroenerģijas vai dabasgāzes aprēķinā, ir elektroenerģijas vai dabasgāzes cena krāpšanas gadījumā, ko apstiprinājis kompetentais regulators un kas noteikta saskaņā ar 1999. gada 29. aprīļa Likuma par elektroenerģijas tirgus organizāciju 20. panta 1. punktu vai saskaņā ar 1965. gada 12. aprīļa Likuma par gāzveida un citu produktu pārvadi pa cauruļvadiem 15/10. panta 1. punktu, ieskaitot nodokļus, nodevas un PVN.

[..]”

Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

16 Elektroenerģijas piegādi privātpersonām Flandrijas reģionā (Beļģija) reglamentē Enerģētikas dekrēts, kas ir papildināts un īstenots ar Enerģētikas noteikumiem.

17 Piemērojot Enerģētikas dekrēta 4.1.1. pantu, *VREG* iecēla *Fluvius* par juridisko personu, kas atbild par elektroenerģijas vai dabasgāzes sadales sistēmas pārvaldību šī reģiona pašvaldību kopuma teritorijā.

18 *Fluvius* ir pašvaldību sadarbības struktūra, kas izveidota kā asociācija, kuras locekles ir 38 Flandrijas pašvaldības. Tās statūtu 2. pantā tā ir definēta kā publisko tiesību juridiska persona ar *sui generis* statusu.

19 Dažas pašvaldības, kas ir *Fluvius* locekles, uztic *Fluvius* vienas vai vairāku to pilnvaru īstenošanu vienā vai vairākās darbības jomās, šajā gadījumā – enerģijas sadali. Tās valdē ir to pašvaldību padomdevēji un mēru vietnieki, kuras ir tās locekles. Kā sadales sistēmas operatorei tai tostarp ir uzticēts piegādāt elektroenerģiju līdz individuālām iekārtām un tā ir atbildīga par skaitītāju uzstādīšanu, nodošanu ekspluatācijā un nolasīšanu.

20 Laikposmā no 2017. gada 7. maija līdz 2019. gada 7. augustam privātpersona MX nelikumīgi patērēja elektroenerģiju.

21 Konstatējusi šo nelikumīgo patēriņu, *Fluvius*, pamatojoties uz šī patēriņa vietas skaitītāja skaitļu salīdzinājumu šī laikposma sākumā un beigās, izrakstīja rēķinu par 813,41 EUR, no kuriem 131,45 EUR bija PVN, šai summai pieskaitot likumiskos nokavējuma procentus. MX šo rēķinu neapmaksāja.

22 Tādējādi 2021. gada 22. jūnijā *Fluvius* pret MX cēla prasību par minētā rēķina samaksu iesniedzējtiesā *vredegerecht te Antwerpen* (Antverpenes miertiesa, Beļģija). Pēdējā minētā ar lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu piesprieda MX atlīdzināt *Fluvius* "nelikumīgi iegūtās elektroenerģijas" izmaksas. Tomēr tā pauž šaubas par PVN iekasējamību tādos apstākļos kā lietā, kuru tā izskata.

23 Šajā ziņā tā norāda, ka līdz 2018. gada 1. maijam nevienā tiesību aktā nebija skaidri aplūkots jautājums par to, vai PVN var uzlikt atlīdzībai, kas jāmaksā personai, kura nelikumīgi izmanto enerģiju. Kopš šī datuma ar Enerģētikas dekrēta 1.1.3. pantu, 40.°punkta 1. apakšpunktu un 5.1.2. pantu kopsakarā ar Enerģētikas noteikumu 4.1.2. panta noteikumiem šis trūkums esot novērsts, jo elektroenerģijas ņemšana no sistēmas, nenoslēdzot komerclīgumu un to nepaziņojot sadales sistēmas operatoram, varot tikt uzskatīta par aktīvu vai pasīvu prettiesisku darbību, kas saistīta ar prettiesiska labuma iegūšanu Enerģētikas dekrēta 1.1.3. panta 40. punkta 1. apakšpunkta izpratnē. Turklāt Enerģētikas noteikumu 4.1.2. panta 3. punktā esot paredzēta kārtība, saskaņā ar kuru tiek noteikta kompensācija, kas atbilst nepamatoti iegūtajam labumam, un ka šī kompensācija ietver nodokļus, nodevas un PVN.

24 Tomēr iesniedzējtiesa pauž šaubas par šo tiesību normu saderību ar vairākiem Direktīvas 2006/112 pantiem.

25 Šādos apstākļos *vredegerecht te Antwerpen* (Antverpenes miertiesa) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

"1) Vai Direktīvas [2006/112] 2. panta 1. punkta a) apakšpunkts kopsakarā ar 14. panta 1. punktu ir jāinterpretē tādējādi, ka nelikumīga enerģijas izmantošana ir uzskatāma par preču piegādi, proti, tiesību rīkoties ar materiālu īpašumu kā īpašniekam nodošanu?

2) Ja atbilde ir noliedzoša: vai Direktīvas [2006/112] 14. panta 2. punkta a) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka nelikumīga enerģijas izmantošana ir uzskatāma par preču piegādi, proti, īpašumtiesību uz preci nodošanu par atlīdzību, ja to dara ar valsts pārvaldes iestādes vai tās vārdā izdotu rīkojumu vai arī pildot kādu tiesību aktu?

3) Vai Direktīvas [2006/112] 9. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tad, ja [*Fluvius*] ir tiesības uz atlīdzību par nelikumīgi izmantoto enerģiju, tas ir uzskatāms par nodokļa maksātāju, jo nelikumīgā izmantošana ir [*Fluvius*] "saimnieciskas darbības", ko rada materiāla īpašuma izmantošana ar nolūku gūt no tā ilglaicīgus ienākumus, sekas?

4) Vai tad, ja Direktīvas [2006/112] 9. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka nelikumīga enerģijas izmantošana ir saimnieciska darbība, Direktīvas [2006/112] 13. panta 1. punkta pirmā daļa ir jāinterpretē tādējādi, ka [*Fluvius*] ir valsts pārvaldes iestāde, un, ja tas tā ir, vai 13. panta 1. punkta trešā daļa ir jāinterpretē tādējādi, ka enerģijas nelikumīgā izmantošana ir rezultāts, ko radījusi tāda [*Fluvius*] darbība, kas netiek veikta tik mazā apjomā, lai būtu nenozīmīga?"

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Par pirmo un otro prejudiciālo jautājumu

26 Ar pirmo un otro prejudiciālo jautājumu, kuri jāizskata kopā, iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai Direktīvas 2006/112 2. panta 1. punkta a) apakšpunkts kopsakarā ar šīs direktīvas 14. panta 1. punktu vai 14. panta 2. punkta a) apakšpunktu ir jāinterpretē tādējādi, ka elektroenerģijas piegāde, ko veic sadales sistēmas operators, pat ja tā ir netīša un tā ir trešās personas prettiesiskas rīcības rezultāts, ir preču piegāde vienas vai otras no šīm divām tiesību normām izpratnē.

27 Vispirms jāatgādina, ka Direktīvas 2006/112 2. panta 1. punkta a) apakšpunktā, kas attiecas uz ar nodokli apliekamiem darījumiem, ir noteikts, ka PVN uzliek preču piegādei, ko par atlīdzību kādā dalībvalsts teritorijā veic nodokļa maksātājs, kas rīkojas kā tāds.

28 Attiecībā uz pamatlietā aplūkoto darbību, proti, elektroenerģijas piegādi, pat ja tā ir netīša un tā ir trešās personas prettiesisku darbību rezultāts, pirmkārt, jānorāda, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru nodokļu neitralitātes princips PVN iekasēšanas jomā nepieļauj vispārīgu nelikumīgu un likumīgu darījumu nošķiršanu (spriedums, 2011. gada 10. novembris, *The Rank Group*, C-259/10 un C-260/10, EU:C:2011:719, 45. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra), jo PVN ir jāuzliek preču un pakalpojumu galapatērētājam (spriedums, 2021. gada 1. jūlijs, *Tribunal Económico Administrativo Regional de Galicia*, C-521/19, EU:C:2021:527, 31. punkts un tajā minētā judikatūra), ja tās piegādātas vai tie sniegti ar nodokli apliekama darījuma ietvaros, piemērojot Direktīvu 2006/112.

29 Otrkārt, atgādinot, ka šīs direktīvas 15. panta 1. punktā elektroenerģija ir pielīdzināta materiālam īpašumam, jāprecizē, ka šādas preces piegādei minētās direktīvas 2. panta 1. punkta a) apakšpunkta izpratnē ir jābūt veiktai "par atlīdzību", un tas nozīmē, ka pastāv tieša saikne starp preču piegādi un nodokļa maksātāja faktiski saņemto atlīdzību. Šāda tieša saikne tiek konstatēta, ja starp preču piegādes veicēju un tās saņēmēju pastāv tiesiskas attiecības, kurās ir savstarpējs izpildījums, un šī darījuma veicēja saņemtā samaksa ir faktiska atlīdzība par piegādi minētajam saņēmējam (spriedums, 2021. gada 15. aprīlis, *Administration de l'Enregistrement, des Domaines et de la TVA*, C-846/19, EU:C:2021:277, 36. punkts).

30 Šajā gadījumā tiešā saikne starp nelikumīgi patērēto elektroenerģiju un summu, ko *Fluvius* pieprasījis kā atlīdzību, skaidri izriet no iesniedzējtiesas sniegtās informācijas, jo MX saņēma elektroenerģiju savā dzīvesvietā un *Fluvius* varēja aprēķināt šādi saņemto daudzumu, sagatavojot patēriņa laikā no 2017. gada 7. maija līdz 2019. gada 7. augustam pārskatu pēc šajā adresē esošā skaitītāja rādījumu nolasīšanas. Tādējādi summa, kas atbilst nelikumīgi patērētās elektroenerģijas izmaksām, tika iekļauta no MX pieprasītajā summā.

31 Turklāt kritērijs par tādu tiesisko attiecību esamību, kurās ir iesaistīta preču piegāde un atlīdzība par to, ir jāinterpretē, ņemot vērā šī sprieduma 28. punktā atgādināto judikatūru, ņemot vērā visus katra konkrētā gadījuma apstākļus tā, lai netiktu pārkāpts nodokļu neitralitātes princips. Šajā kontekstā šim kritērijam ir jābūt plašai nozīmei.

32 Turklāt, pirmkārt, kā norāda *Fluvius*, pat tad, ja elektroenerģijas piegāde ir notikusi, nenoslēdzot līgumu, attiecības starp nelikumīgo patērētāju un elektroenerģijas sadales sistēmas operatoru regulē pamatlietas faktiskajiem apstākļiem piemērojamais pieslēguma regulējums, kurā ir definēts jēdziens "nelikumīga izmantošana" un paredzēts, ka sadales sistēmas operators atbildību par patēriņu tās rezultātā prasa no personas, kas to ir izmantojusi. Otrkārt, kā norādīts šī

sprieduma 23. punktā, gan Enerģētikas dekrētā, gan Enerģētikas noteikumos ir reglamentēts gadījums, kad elektroenerģija tiek izmantota, nenoslēdzot komerclīgumu un iepriekš neiesniedzot deklarāciju sadales sistēmas operatoram, un ir noteikta kārtība, kādā tiek noteikta kompensācija, kas atbilst šī patērētāja nepamatoti saņemtajam labumam.

33 Tādējādi preču ar šādām īpašībām piegāde, kas būs jāpārbauda iesniedzējtiesai, atbilst preču piegādei par atlīdzību Direktīvas 2006/112 2. panta 1. punkta a) apakšpunkta izpratnē.

34 Vēl ir jānosaka, vai šāda preču piegāde var tikt definēta kā tiesību rīkoties ar materiālu īpašumu šīs direktīvas 14. panta 1. punkta izpratnē nodošana vai arī tā ir īpašumtiesību nodošana par atlīdzības samaksu, ja to dara ar valsts pārvaldes iestādes vai tās vārdā veiktu rekvizīciju vai arī pildot kādu tiesību aktu saskaņā ar minētās direktīvas 14. panta 2. punkta a) apakšpunktu.

35 Šajā ziņā jāatgādina, ka Direktīvas 2006/112 14. panta 1. punktā minētais "preču piegādes" jēdziens neattiecas uz īpašuma nodošanu tādās formās, kas ir paredzētas piemērojamās valsts tiesībās, bet ietver visus vienas personas darījumus ar ķermenisku lietu nodošanu, ar ko šī persona piešķir tiesības citai personai rīkoties ar šo lietu tā, it kā tā būtu tās īpašniece (spriedums, 2021. gada 25. februāris, *Gmina Wrocław* (Lietošanas tiesību pārveide), C-604/19, EU:C:2021:132, 52. punkts un tajā minētā judikatūra).

36 Šis jēdziens ir objektīvs un ir piemērojams neatkarīgi no attiecīgo darījumu mērķiem un rezultātiem (spriedums, 2019. gada 15. maijs, *Vega International Car Transport and Logistic*, C-235/18, EU:C:2019:412, 28. punkts un tajā minētā judikatūra).

37 Šajā gadījumā no lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu izriet, ka *Fluvius* laikposmā no 2017. gada 7. maija līdz 2019. gada 7. augustam, proti, vairāk nekā divus gadus, piegādāja MX elektroenerģiju. Tātad viņš noteikti uzskatīja, ka viņš apgādā klientu, un vienlaikus MX attiecībā uz *Fluviu*s rīkojās kā klients un "tā, it kā viņš būtu īpašnieks", proti, viņš patērēja *Fluvius* piegādāto elektroenerģiju. Kā pamatoti norādījusi Beļģijas valdība, elektroenerģijas īpašības liecina, ka izmantošana no sadales sistēmas sakrīt ar preces patēriņu un ka tas atbilst ne tikai šīs preces izmantošanai, bet arī tās atsavināšanai. Pēdējā minētā ir īpašumtiesību galīgais atribūts. Tādējādi preču piegāde, kas notikusi tādos apstākļos kā pamatlietā, ir jāanalizē kā tiesību rīkoties ar materiālu īpašumu nodošana Direktīvas 2006/112 14. panta 1. punkta izpratnē nodošana.

38 Tā kā no šīs direktīvas 14. panta formulējuma un sistēmas izriet, ka salīdzinājumā ar šī panta 1. punktā doto vispārīgo definīciju minētā panta 2. punkts ir *lex specialis*, kura piemērošanas nosacījumi ir autonomi salīdzinājumā ar šī 1. punkta piemērošanas nosacījumiem (spriedums, 2021. gada 25. februāris, *Gmina Wrocław* (Lietošanas tiesību pārveide), C-604/19, EU:C:2021:132, 55. punkts un tajā minētā judikatūra), šī sprieduma iepriekšējā punktā ietvertais konstatējums izslēdz minētās direktīvas 14. panta 2. punkta a) apakšpunkta piemērošanu pamatlietā.

39 Ņemot vērā iepriekš minēto, uz pirmo un otro prejudiciālo jautājumu ir jāatbild, ka Direktīvas 2006/112 2. panta 1. punkta a) apakšpunkts kopsakarā ar šīs direktīvas 14. panta 1. punktu ir jāinterpretē tādējādi, ka elektroenerģijas piegāde, ko veic sadales sistēmas operators, pat ja tā ir netīša un trešās personas prettiesiskas rīcības rezultāts, ir preču piegāde par atlīdzību, kā rezultātā tiek nodotas tiesības rīkoties ar materiālu īpašumu.

Par trešo un ceturto prejudiciālo jautājumu

40 Ar trešo un ceturto prejudiciālo jautājumu, kuri ir jāizskata kopā, iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai Direktīvas 2006/112 9. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka elektroenerģijas piegāde, ko veic sadales operators, pat ja tā ir netīša un trešās personas prettiesiskas rīcības rezultāts, ir saimnieciska darbība, un, pieļaujot, ka tas tā ir, vai, pirmkārt, tāds saimnieciskās darbības subjekts, kas veic šādu darbību, proti, *Fluvius*, tādējādi rīkojas kā valsts pārvaldes iestāde šīs direktīvas 13. panta 1. punkta izpratnē, un vai, otrkārt, apstiprinošas atbildes gadījumā šī tiesību norma ir jāinterpretē tādējādi, ka šāds maksājums atbilst šī operatora darbībai, kas nav nenozīmīga.

41 Jāuzsver, ka, analizējot Direktīvas 2006/112 9. panta 1. punkta formulējumu, pirmkārt, tiek atklāta jēdziena "saimnieciska darbība" piemērošanas joma un, otrkārt, tiek precizēts arī tā objektīvais raksturs tādā nozīmē, ka darbība tiek aplūkota pati par sevi, neatkarīgi no tās mērķiem vai rezultātiem (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2021. gada 25. februāris, *Gmina Wrocław* (Lietošanas tiesību pārveide), C-604/19, EU:C:2021:132, 69. punkts un tajā minētā judikatūra).

42 Tātad darbību parasti atzīst par "saimniecisku", ja tā ir pastāvīga un tiek veikta par atlīdzību, ko saņem saimnieciskās darbības veicējs (spriedums, 2021. gada 15. aprīlis, *Administration de l'Enregistrement, des Domaines et de la TVA*, C-846/19, EU:C:2021:277, 47. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).

43 Šajā gadījumā iesniedzējtiesa neuzdod Tiesai jautājumu par tāda saimnieciskās darbības veicēja kā *Fluvius* darbības kvalifikāciju, kurš kā sadales sistēmas operators, kura darbība acīmredzami atbilst šī sprieduma iepriekšējā punktā atgādinātajiem kritērijiem, ko turklāt apstiprina arī Direktīvas 2006/112 13. panta 1. punkta trešās daļas formulējums, skatīts kopsakarā ar šīs direktīvas I pielikumu, kurā ir paredzēts, ka elektroenerģijas sadalei principā ir piemērojams PVN, pat ja to veic publisko tiesību subjekts, kas rīkojas kā valsts pārvaldes iestāde. Uzsverot kritēriju par saimnieciskās darbības veicēja vēlmi gūt pastāvīgus ienākumus, iesniedzējtiesa vērš Tiesas uzmanību uz to, ka nelikumīgā elektroenerģijas izmantošana, ko šajā gadījumā veica MX, pirmkārt, bija nevēlama operatoram un, otrkārt, tai bija izņēmuma raksturs.

44 Kā izriet no Tiesas judikatūras, lai noteiktu, vai attiecīgais darījums ietilpst saimnieciskajā darbībā, ir jāanalizē visi apstākļi, kādos tas tiek īstenots (spriedums, 2021. gada 15. aprīlis, *Administration de l'Enregistrement, des Domaines et de la TVA*, C-846/19, EU:C:2021:277, 48. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).

45 Šajā ziņā no Tiesas rīcībā esošajiem lietas materiāliem izriet, pirmkārt, ka *Fluvius* to pašvaldību teritorijās, kuras piedalās tās izveidotajā pašvaldību sadarbības struktūrā, ir pienākums apgādāt ikvienu personu, kurai vairs nav līguma ar komersantu un kura iepriekš ir reģistrējusies tādā organizācijā kā *Fluvius*. Tāpēc šķiet, ka pēdējai minētajai, ciktāl tas izrādās nepieciešams, var būt tieši jāpilda elektroenerģijas piegādātāja loma tādējādi, ka, tā kā šādai darbībai nav maznozīmīga rakstura un turklāt tā nekādā ziņā nav sveša elektroenerģijas sadales sistēmas operatora darbībai, tā nav nošķirama no šīs organizācijas uzdevumiem, tos aplūkojot kopumā.

46 Otrkārt, gan Flandrijas reģions ar Enerģētikas dekrēta 1.1.3. panta 40°/1. punktu un 5.1.2. pantu, kā arī Enerģētikas noteikumu 4.1.2. pantu, gan pats *Fluvius* ar noteikumiem par pieslēgumu, kas ir piemērojami pamatlietas faktiem, ir paredzējuši nelikumīgas enerģijas, tostarp elektroenerģijas,

izmantošanas gadījumu un reglamentējuši no tā izrietošās gan administratīvās, gan finansiālās sekas, kas liedz šo parādību uzskatīt par vienreizēju un izolētu gadījumu, jo tas šķiet pietiekami klātesošs un atkārtots, lai attaisnotu normatīvu darbību.

47 Treškārt, risks, ka zādzība radīs zaudējumus, šajā gadījumā – risks, ka uz sava rēķina būs jāsedz elektroenerģijas daudzums, kas zaudēts tādēļ, ka to nelikumīgi izmantojusi trešā persona, ir tipisks, šajā gadījumā – elektroenerģijas sadales sistēmas operatora, saimnieciskās darbības risks.

48 Tāpēc, neskarot iesniedzējtiesas minēto faktisko apstākļu pārbaudi, jāuzskata, ka Direktīvas 2006/112 9. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka elektroenerģijas piegāde, ko veic sadales sistēmas operators, pat ja tā ir netīša un trešās personas prettiesiskas rīcības rezultāts, ir uzskatāma par šī operatora saimniecisko darbību, jo tā atspoguļo risku, kas ir saistīts ar tā kā elektroenerģijas sadales sistēmas operatora darbību.

49 Pat pieņemot, pirmkārt, ka *Fluvius* ir publisko tiesību subjekts Direktīvas 2006/112 13. panta 1. punkta izpratnē un, otrkārt, ka tā, piegādājot MX elektroenerģiju, ir rīkojusies kā valsts pārvaldes iestāde, šai preču piegādei principā būtu jābūt apliekamai ar PVN (skat. šī sprieduma 43. punktu), ja vien *Fluvius* darbību šajā ziņā nevar uzskatīt par nenozīmīgu.

50 Neskarot vērtējumu, kas jāveic iesniedzējtiesai, jo tikai valsts tiesai ir kompetence interpretēt attiecīgās dalībvalsts tiesības, jānorāda, ka *Fluvius* statūtos tā ir kvalificēta kā publisko tiesību juridiska persona, kurai ir *sui generis* statuss, un to savos apsvērumos apstiprina Beļģijas valdība. Turklāt, kā norādīts šī sprieduma 19. punktā, *Fluvius* kā pašvaldību sadarbības struktūru pārvalda pašvaldību, kas piedalās šajā sadarbībā, ievēlētie pārstāvji, un tās uzdevumi ir šo pašvaldību kopīgi veiktie uzdevumi. Tādējādi, ņemot vērā šos lietas materiālus un neraugoties uz nosaukumu "pilnvarotā apvienība" (*Opdrachthoudende vereniging*), šķiet, ka tāda organizācija kā *Fluvius* atbilst publisko tiesību subjekta definīcijai Direktīvas 2006/112 13. panta 1. punkta izpratnē.

51 Turklāt šī sprieduma 45. punktā atgādinātās *Fluvius* saistības, šķiet, atbilst sabiedrisko pakalpojumu saistībām, jo to mērķis ir novērst, ka personām, kurām nav komerclīguma ar enerģijas piegādātāju, piemēram, ekonomiskās nestabilitātes dēļ, tiek liegta elektroenerģijas piegāde.

52 Tādējādi ir jānosaka, kuri pakalpojumi Direktīvas 2006/112 13. panta 1. punkta trešās daļas izpratnē var būt nenozīmīgi un vai tas var attiekties uz elektroenerģijas piegādi, ko veic elektroenerģijas sadales sistēmas operators nelikumīgas elektroenerģijas izmantošanas gadījumā.

53 Šajā tiesību normā paredzot, ka tādas šīs direktīvas I pielikumā uzskaitītās darbības kā elektroenerģijas sadale katrā ziņā ir apliekamas ar PVN, ja vien tās nav nenozīmīgas, pat ja tās veic publisko tiesību subjekts, kas rīkojas kā valsts pārvaldes iestāde, Eiropas Savienības likumdevējs ir vēlējies novērst noteiktu konkurences izkropļojumu rašanos (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2009. gada 16. jūlijs, Komisija/Īrija, C-554/07, EU:C:2009:464, 72. un 73. punkts, kā arī tajos minētā judikatūra).

54 No tā izriet, ka jēdziens "darbības nenozīmīgais raksturs" ir atkāpe no vispārējā noteikuma par jebkuras saimnieciskas darbības aplikšanu ar PVN. Tātad šis jēdziens ir jāinterpretē šauri (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2021. gada 25. februāris, *Gmina Wrocław* (Lietošanas tiesību pārveide), C-604/19, EU:C:2021:132, 77. punkts un tajā minētā judikatūra).

55 Tātad šai darbībai PVN nav piemērojams tikai tad, ja Direktīvas 2006/112 I pielikumā minēto darbību, ko veic publisko tiesību subjekts, kurš rīkojas kā valsts pārvaldes iestāde, var uzskatīt par minimālu vai nu apmērā vai laika ziņā, un tāpēc ar tik nelielu ekonomisko ietekmi, ka konkurences izkropļojumi, kas no tās var rasties, ja tādi vispār ir, ir vismaz nenozīmīgi.

56 Ņemot vērā šī sprieduma 45. un 46. punktā izklāstītos apsvērumus, šķiet, ka tas tā nav gadījumā, kad elektroenerģijas piegādi veic tāds sadales sistēmas operators kā *Fluvius*, tostarp nelikumīgas elektroenerģijas izmantošanas gadījumā, jo gan Flandrijas reģionam, gan *Fluvius* bija jānosaka prettiesisku maksājumu administratīvās un finansiālās sekas, kas liecina par to nozīmīgumu. Tādējādi tāda elektroenerģijas piegāde kā pamatlietā aplūkotā nav darbība, kas ir nenozīmīga, un tātad tai ir jāpiemēro PVN.

57 Ņemot vērā iepriekš minēto, uz trešo un ceturto prejudiciālo jautājumu jāatbild, ka Direktīvas 2006/112 9. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka elektroenerģijas piegāde, ko veic sadales sistēmas operators, pat ja tā ir netīša un tā ir trešās personas prettiesiskas rīcības rezultāts, ir uzskatāma par šī operatora veiktu saimniecisku darbību, jo tā izpaužas kā risks, kas ir saistīts ar tā kā elektroenerģijas sadales sistēmas operatora darbību. Pieņemot, ka šo saimniecisko darbību veic publisko tiesību subjekts, kas darbojas kā valsts pārvaldes iestāde, šādu darbību, kas minēta šīs direktīvas I pielikumā, var uzskatīt par nenozīmīgu minētās direktīvas 13. panta 1. punkta trešās daļas izpratnē tikai tad, ja tā ir minimāla vai nu apjoma, vai laika ziņā un tāpēc tai ir tik neliela ekonomiskā ietekme, ka konkurences izkropļojumi, kas no tās var rasties, ja tādi vispār ir, ir vismaz nenozīmīgi.

Par tiesāšanās izdevumiem

58 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība izriet no tiesvedības, kas notiek iesniedzējtiesā, tāpēc tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (septītā palāta) nospriež:

1) Padomes Direktīvas 2006/112/EK (2006. gada 28. novembris) par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu, kurā grozījumi izdarīti ar Padomes 2009. gada 22. decembra Direktīvu 2009/162/ES, 2. panta 1. punkta a) apakšpunkts kopsakarā ar šīs direktīvas 14. panta 1. punktu

ir jāinterpretē tādējādi, ka

elektroenerģijas piegāde, ko veic sadales sistēmas operators, pat ja tā ir netīša un tā ir trešās personas prettiesiskas rīcības rezultāts, ir preču piegāde par atlīdzību, kā rezultātā tiek nodotas tiesības rīkoties ar materiālu īpašumu.

2) Direktīvas 2006/112, kurā grozījumi izdarīti ar Direktīvu 2009/162, 9. panta 1. punkts

ir jāinterpretē tādējādi, ka

elektroenerģijas piegāde, ko veic sadales sistēmas operators, pat ja tā ir netīša un tā ir trešās personas prettiesiskas rīcības rezultāts, ir uzskatāma par šī operatora veiktu saimniecisku darbību, jo tā izpaužas kā risks, kas ir saistīts ar tā kā elektroenerģijas

sadales sistēmas operatora darbību. Pieņemot, ka šo saimniecisko darbību veic publisko tiesību subjekts, kas darbojas kā valsts pārvaldes iestāde, šādu darbību, kas minēta šīs direktīvas I pielikumā, var uzskatīt par nenozīmīgu minētās direktīvas 13. panta 1. punkta trešās daļas izpratnē tikai tad, ja tā ir minimāla vai nu apjoma, vai laika ziņā un tāpēc tai ir tik neliela ekonomiskā ietekme, ka konkurences izkropļojumi, kas no tās var rasties, ja tādi vispār ir, ir vismaz nenozīmīgi.

[Paraksti]